

"Yerde iken Arş-ı Âzamı ve İsrafil'in azamet-i heykelini temâşâ eden Gavs-ı Âzam..." cümlesini biraz açıp, "azamet-i heykel" hakkında bilgi verir misiniz?

Her bir maneviyat ve şahsı manevinin istinad ettiği ve temessül ettiği bir şekil ve maddi bir hususiyet vardır. Mesela akıl var, onun dayandığı ve noktayı istinadı olan beyin var. Manevi kalp vardır, onun dayandığı ve istinad ettiği insan vücudunda maddi kalp vardır. Aynen bunun gibi kâinatın içini, dışını ve her tarafını idari noktada ihata eden manevi bir arş olduğu gibi; bunun temsil edildiği ve merkez olarak halk edildiği maddi bir arş da vardır. İşte bu merkez olan arşın taşıyıcıları ve hameleleri dört büyük melektir. Bunların birisi de [İsrafil \(a.s\)](#)'dır.

Melaikelerin varlıkları ve vücutları nuranidir. Fakat mezkûr misallerde olduğu gibi; bu melaikeler hizmet ifa ettikleri durum ve yerlere göre çeşitli şekillerde temessül ederler. Ayrıca kendilerine ait makamları ve idare merkezleri vardır.

İşte [Gavs-ı Azam \(k.s\)](#) yerde iken yani alemi şahadetteyken; maneviyatının büyüklüğü ile yukarıda ifade ettiğimiz maddi arş ve merkezi temaşa ediyor. Aynen öylede; İsrafil (a.s) 'ın alem de ifa ettiği vazifelerin bir nevi idare merkezi ve o merkezde de kendisinin asıl mahiyetiyle ve temessülü ile bulunan vaziyetini [Gavs-ı Azam \(k.s\)](#) seyretmiştir.

Azameti heykel ifadesi; büyüklük, cesamet, idare ve vazifeyi gösteren bir benzetme ve tabirdir.

Nasılki semavatta her bir peygamberin durum ve mahiyetine göre bir makamı vardır. Ve bu hal ile orada bulunurlar. Öyle de [İsrafil \(a.s\)](#) da suru üfleme dışında sema dairesinde bazı idare ve vazifelerle sorumludur. Bu vazifeleri ifa ederken; amele, memur ve yardımcı hükmünde sayamayacağımız kadar melaikelerin de piri, reisi ve peygamberidir.

İşte İsrafil (a.s)'ın kendisine terettüp eden vazifeleri sevk ve idare etmek için semavatta bir merkezi, makamı ve mekanı vardır. Kendisi de orada asıl mahiyetiyle bulunmaktadır.

İşte bu durum ve vaziyeti, [Gavs-ı Azam \(k.s\)](#) temaşa ettiğinden; [İsrafil \(a.s\)](#)'ın vaziyeti, azametli heykel suretine teşbih ile ifade edilmiştir.